

Аты аталса куту сүйүнөт демекчи, КМТУнун Политехникалык колледжинде акын, сатирик Мидин Алыбаевдин талантына таазим этип "Мидин өлбөс, Мидин өчпөйт түбөлүк" деген теманын алкагында тегерек стол болуп өттү. Бул тегерек столдун жүрүшүндө Мидин Алыбаевдин чыгармаларынан көркөм окуу, сатира жана драмаларынан үзүндүлөр студенттердин демилгеси менен көрсөтүлдү. Акындын калемине таандык ооздон-озго өткөн обондуу ырларынан уктуруулар менен жыйынтыкталды.

Акындын жеке жашоосу тагдыры чыгармачылыгы тууралуу чон топтук лекцияларда презентациялар көрсөтүлүп, ойлор ортого салынып, студенттер арасында чоң кызыгууну жаратты.

“Ийгиликке жол бизден башталат!”

2017-жылдын 23 - ноябрында Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан "Сейтек" борборунда, Мидин Алыбаевдин 100 жылдык маарекесине арналган иш-чара уюштурулду.

Салтанаттуу поэзия кечесине Чүй облусунун райондорунун, Бишкек шаарынын бир катар окуу жайларынын жана ошондой эле КМТУнун студенттери катышты. Аталган иш-чарада ТОВТ9-3-17 тобунун студенти Нурлан уулу Эламан өзүнүн көркөм окуусу менен өзгөчөлөндү жана министрлик тарабынан ыраазычылык кат жана Мидин Алыбаевдин калемине таандык баалуу китептер менен сыйланды.

КЕЛЕЧЕКТИН АЛТЫН АЧКЫЧТАРЫ

ЖОЖдор аралык Кыргыз тили боюнча студенттердин 2-олимпиадасына биздин университеттин студенттери да катышып жакшы ийгиликтерге жетишишти. Олимпиада ИСИТОдо 19-20-февралда болуп өттү жана ага 22 окуу жай катышты. Илимий долбоор боюнча КГТИнин 1-курсунун ЭЭГ(б)-1-17 тобунун студенти Чолпонбек уулу Эрик, ал эми дил баян менен көркөм окууга ТФнын 1-курсунун БТ(б)-1-17 тобунун студенти Ашыралиева Барчын катышышты. Катышуучуларга тастыктама, грамоталар тапшырылып, жетекчиси Осмон кызы Нургүл "Мыкты даярдык менен келген команда үчүн" деген Ардак грамотасын алып келишти.

Илим, билим – ийне менен кудук казгандай

2018-ж. 27-апрелинде Инженердик- экономикалык факультетинин окутуучулары Ж.М. Казыбекова жана Н.М. Якупова тарабынан ФК-2-15 тобунун студенттери менен биргеликте «Мен банкир болгум келет» аталышында ачык сабак өтүлдү. Сабак бизнес - оюн түрүндө уюштурулуп, мамлекеттик тилде болду. Бизнес-оюн бухгалтердик эсеп жана чет мамлекеттин банк тутумдары сабактары боюнча уюштурулду.

Сабактын максаты - студенттердин мамлекеттик тилде алган билимдеринин так жана туура жеткиликтүүлүгү, логикалык ой жүгүртүүсүн өстүрүүгө карата көнүгүүлөрдү аткаруу менен алган билимдерин тажрыйбада колдонууга үйрөтүү, турмуштук мисалдарга жана чөйрөгө байланыштыруу менен билимге кызыгуусун арттыруу, тез жана туура иштөөгө үндөө. Сабактын өтүлүшүнө баа берүү үчүн Өнүгүү жана мамлекеттик тил боюнча проректор Б.Т. Төрөбеков, Инженердик- экономикалык факультетинин деканы А.А. Бексултанов, мамлекеттик тил бөлүмүнүн адистери, факультеттин кафедра башчылары жана окутуучулары катышышты. Мындан сырткары бизнес-оюнга конок катары Айыл банктын Өнүктүрүү боюнча менеджери А.Бейшенбаева, Кыргызстан Банкынын кардарларды тартуу бөлүмүнүн башкы адиси И.Топчубаев келишип окутуучулар менен студенттерге аталган жаатта бир топ маалыматтарды айтып беришти. Ачык сабактын жүрүшүндө студенттер тарабынан сценка көрсөтүлдү, суроо-жооп тартибиндеги оюндар ойнотулуп, кызыктуу жана маалыматтарга кенен болду.

Башкы редактор: Б.Т.Төрөбеков - КМТУнун өнүгүү жана мамлекеттик тил боюнча проректору

Редакторлордун орун басарлары: Ч.М.Асанбекова – мамлекеттик тил бөлүмүнүн адиси, Кадыров К., Абдыкасымова А. – ИСТ(ИСОП)-17, Жүзүпбекова А.- КиСМИ-17 тайпасынын студенттери.

Дизайн – КРБ-14 тайпасынын студенти Половинкин Е. Бишкек шаары, Ч.Айтматов көчөсү, 66

Мамлекеттик тил бөлүмү

0312 54-51-22

Тил – мамлекеттүүлүктүн жана элдин түбөлүктүүлүгүн камсыздайт!

ТИЛ TIMES

Маалыматтык баракчасы

Мамлекеттик тилди толук кандуу колдонуу - учурдун зарыл шарты!

Б.Т.Төрөбеков – КМТУнун өнүгүү жана мамлекеттик тил боюнча проректору

Улуттун денесине кан жүгүртүп, аны бүрдөтүп турган тамыры менен өзөгү – бул анын эне тили. Тил өнүкмөйүн маданият өнүкпөйт, маданият өнүкмөйүн, экономика да, техника да, элдин социалдык абалы да сөз кылууга арзыбайт. Улуттун эң негизги критерийи болгон улуттук тилин өз убагында өнүктүрүү, ата-бабадан калган мурасты урпактарга калыбын бузбастан өткөрүп берүү – ар бир кыргыз атуулунун милдети.

Техникалык жогорку окуу жайлары өзүнүн коомдогу коюлган милдеттери, ишмердүүлүгүнүн багыттары боюнча өлкөдө социалдык көп маселелерди чечүүгө милдеттүү. Ошолордун ичинде бүгүнкү күндөгү инженердик билим берүү багытында мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүүдө техникалык университеттердин потенциалы интеллектуалдык ресурстары, усулдук мүмкүнчүлүктөрү жетиштүү.

Мамлекеттик тилди билүү, аны билим берүү тармагында келечек адистерди даярдоодо учурдагы коюлуп жаткан талаптарга ылайык окутуп, үйрөтүү бүгүнкү күндөгү зарыл милдеттердин бири болуп саналат. Мамлекеттик тилди керектүү деңгээлде билүү ар бирибиздин жарандык парз жана ыйык милдети катары кабыл алуу университетте интеллектуалдык түшүнүк катары кабыл алынышы абзел.

Кыргыз Республикасында 2014-2020-жылдары мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүүнүн Улуттук программасынын аткарылышы университеттин жалпы жамаатынын жоопкерчилиги жана милдети. Иштин натыйжалуулугун камсыз кылуу максатында мамлекеттик тилди өнүктүрүү боюнча документтик башкаруу системасы түзүлүп, өзүнүн оң жыйынтыгын берүүдө. Университеттеги мамлекеттик тилди өнүктүрүү ишмердүүлүгү боюнча университетте вертикалдык байланыш жана башкаруу функциясы түзүлүп, иштеп жатат. Университетте мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүү боюнча бир топ иштерди аткаруу милдети турат. Келечекте университеттин иш багытына тиешелүү деңгээлде иш кагаздарын мамлекеттик тилде коюлган талаптарга ылайык алып баруу максатында, 2018-жылдан баштап документтерди даярдоого, которууга алдын-ала керектүү шарттарды түзүү жагы каралып, кошумча талаптар коюлууда.

ЖОЖдордо мамлекеттик тилди өнүктүрүүнүн жана окутуунун төмөндөгүдөй зарылчылыгын белгилеп кетсек болот:

-мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлердин мамлекеттик тилди билүү талабынын киргизилиши, кызматтык жана карьералык жактан өсүүсүнө өбөлгө көрсөтүү, кызматкерлердин тест тапшыруу талабы;

-окуу жана илимий иштер боюнча мамлекеттик тилди колдонуунун мамлекеттик талаптарынын киргизилиши;

-бүтүрүүчүлөрдүн квалификациялык компетенциясына мамлекеттик тилди билүү шарты.

23 - сентябрь - Мамлекеттик тил күнү!

«Кыргыз тилим – кымбатым» аттуу салтанаттуу жыйын

2017-жылдын 28-сентябрында «Кыргыз тилим – кымбатым» аттуу салтанаттуу жыйын өттү. Жыйындын максаты – университетте мамлекеттик тилди өнүктүрүү, тил саясатын өркүндөтүүнүн улуттук программасын ишке ашыруу жана мамлекеттик тилди ишмердүүлүктүн бардык багыттарында өркүндөтүүгө арналган. Бул салтанаттуу жыйынга КР Президентине караштуу мамлекеттик тил боюнча улуттук комиссиянын төрагасы Ишкеев Н.И., КР Билим берүү жана илим министрлигинин мамлекеттик тил бөлүмүнүн башчысы Ибраимова Г.У., КМТУнун эмгек жамааты жана студенттер катышышты. Университеттин ректору, профессор Жаманбаев М.Ж. жыйынды ачып, келген меймандарды жана катышуучуларды мамлекеттик тил майрамы менен куттуктады.

КЫРГЫЗ ТИЛИМ – ТАРЫХЫМ, МАДАНИЯТЫМ

2017-жылдын 11-сентябрынан баштап 29-декабрына чейин "Кыргыз тили фестивалы" Политехникалык колледжинде "Кыргыз Тили фестивалынын" алкагындагы кыз-жигит "Сармерден" оюн-зоок иш-чарасы өткөрүлдү.

Жакшылыктын таңы менен, жаны жылдын шаңы менен, кыз-жигиттин ортосунда боло турган оюну кыргыз элинин көнөөрбөс мурасы болгон Манас эпосунан үзүндү айтылып, "Токтогул" кино тасмасынан алынган, кыргыздын нукура сөздөрүнөн куралган, кыз-жигиттин ортосунда болгон аяр мамилени чагылдырган чакан сахналаштыруу менен коштолду. Андан соң талаш-тартыш жаратып кыз-жигиттердин ортосунда кызыктуу акыйнектер, сөздүн атасы аталган макал-лакаптар, чечендикке үйрөткөн жаңылмачтар, турмушту элестүү сүрөттөгөн табышмактар айтылып, жүрөктөн жүлүнгө жетерлик комуз күүлөрү жана ооз комуз залда отургандардын жан дүйнөсүнө руханий азык тартуулады. Белгилүү сатирик, куудул Борончу Кудайбергенов иш-чаранын катышуучуларын кызуу куттуктап, өзүнүн борду эзген азил-тамашасын айтып, залда отурган көрүүчүлөрдүн көңүлүн көккө көтөрдү. Иш-чара окутуучулары менен студенттердин аткаруусунда "Сармерден" ыры менен аякталды.

КМТУнун "Кыргыз тили борборунун" жетекчиси Нургул Бекиш кызы, "Кыргыз тили" кафедрасынын улук окутуучусу Осмонбек кызы Жылдыз, Политехникалык колледжинин окутуучусу М.Р. Эшенкулова ошондой эле Политехникалык колледжинин ТОРAT9-1-5 тобунун студенти Бакытбеков Данияр көөдөндөгү калыстыгын айтып, "Сармерден" өнөр таймашына сар эсеп салып турган калыстар тобун түздү.

ЭНЕ ТИЛИН БИЛБЕГЕН, ЭЛИН СҮЙҮП ЖАРЫТПАЙТ

22.02.18-ж. Электроника жана телекоммуникация институтунда "Эл аралык эне тил күнү" белгилөө максатында "Башка улуттун тилин жана маданиятын сыйлай бил" деген аталыштагы тегерек стол өткөрүлдү. Тегерек столдо ар улуттун студенттери өз тилинде даярдалган эссе, дилбаян, презентация жана сүрөттөрүн жактоо менен эне тилинин тарыхын чын дили менен айтып, кошумча, кызыктуу суроолорго жооп берип жатышты. Тегерек столдо "Көп тилдүү билим берүү программаларын сынактан өткөрүүгө" арналган усулдук колдонмолор колдонулду. Тегерек столго катышкан студенттерге жыйынтыгында "Алкыш" баракчалары тапшырылып жана алардын арасынан эң жакшы презентация жана эссе даярдаган биринчи 3 орунга белектер берилди.

КАНЧА ТИЛ БИЛСЕН, ОШОНЧО ДИЛ БИЛЕСИҢ

19.02.18-ж. Конфуций классында да эне тил майрамына карата кытай элинин жаңы жылды тосуу асеми белгиленип, каада-салттары көрсөтүлдү жана оюн-зооктор менен коштолду. Ошондой эле кытай улуттук тамак-аштарын даярдоо ыкмасы да көрсөтүлдү, аны даярдоого окутуучулар менен студенттер жардам беришти.

Сонунда активдуу катышуучулар кытай элинин салты боюнча кызыл конверттер менен сыйланышты.

Конфуций классынын окутуучусу Нье Янь Хунь кытай тамактарын даярдоо ыкмалары менен тааныштыруу учуру

"Тил улуттун баа жеткис зор байлыгы"

Илимий-техникалык китепкананын Кыргыз тилин үйрөнүү залында 19-26-февраль күндөрү "Тил улуттун баа жеткис зор байлыгы" аттуу темада көргөзмө уюштурулду. Көргөзмөдө кыргыз акын-жазуучуларынын чыгармаларынан сырткары бир топ башка элдердин да көрүнүктүү инсандарынын, котормочуларынын эмгектери коюлуп, студенттерге маалыматтар берилди.

"Көп тил билсең- көп дил билесиң"

22.02.18-ж. Немис тил борборунда "Башка улуттун тилин жана маданиятын сыйлай бил" темасында студенттердин катышуусундагы тегерек стол, "Көп тил билсең- көп дил билесиң" темасында дилбаяндар конкурсу (21.02.) уюштурулуп, анын жыйынтыгы чыгарылды.

21.02.18-ж. Орус тили кафедрасы да бул иш-чарага активдүү катышты. Ар бир факультеттин студенттери ар кандай дубал гезиттерди чыгарып, дилбаяндар жана докладдарды жазышты. Алардын ичинен өзгөчөлөнгөн студенттерге ыраазычылык жарыяланды. Мындан тышкары студенттер арасында атактуу орус акын-жазуучуларынын чыгармаларынан тандалып алынган "Поэзия кечеси" өткөрүлдү.

Чет тилдер кафедрасында "Заманбап жашоодогу көп тилдүүлүк" темасында студенттердин катышуусунда тегерек стол болуп өттү. Тегерек столдо студенттер өздөрүнүн активдүүлүгүн көрсөтүшүп, тема боюнча докладдарын презентациялар менен сунушташты. Сонунда баардык катышкан студенттерге сертификат ыйгарылды.

"Башка улуттун тилин, маданиятын сыйлай билүү жана жашоодогу көп тилдүүлүк"

Көп тилдүүлүктү колдоо, жаштарды дүйнөлүк тилдерди үйрөнүүгө шыктандыруу, тил үйрөнүү аркылуу билим берүүнү жакшыртуу, маданиятты көтөрүү, улуттар аралык ынтымак, достук, кызматташтыкты чыңдоого арналган жумалыктын алкагында 28-февралда "Башка улуттун тилин, маданиятын сыйлай билүү жана жашоодогу көп тилдүүлүк" аттуу темада жыйынтыктоочу Тегерек столу болуп өттү. Программанын жүрүшү боюнча ар бир тиешелүү түзүмдүн башчылары жана окутуучулар докладдары жана презентациялары менен чыгышты.

Университетте көп тилдүүлүктү өнүктүрүү максатында ачылган немис, корей, кытай борборлору менен катар быйылкы жылы Томер түрк курстары биринчи жолу ачылып өз ишин баштады. Борбордун директору Адем Көзөоглы майрамдын катышуучуларын куттуктап, борбор тууралуу маалыматтарды берди.

Тегерек столдун максаты – азыркы күндө көп тилдүүлүк маселесин колдоо жана жайылтуу болуп саналгандыктан, анын жүрүшүндө бир топ көйгөйлүү маселелерге да токтолушуп, талкуунун негизинде катышуучулар менен биргеликте резолюция кабыл алынды. Эл аралык эне тил күнүнө карата аткарылган иш-чаралардын мазмуну, жүрүшү тууралуу маалыматтар университеттин сайтына жайгаштырылды.

"Башка улуттун тилин, маданиятын сыйлай билүү жана жашоодогу көп тилдүүлүк" аттуу темадагы тегерек столдун жүрүшү

КМТУнун окутуучу-профессордук курамы жана кызматкерлери 2018-жылдын 23-апрелинен 28-апрелине чейин Кыргыз тилинен тест тапшырышты. Тест тапшыруунун негизги максаты – "2014-2020-жылдары Кыргыз Республикасында мамлекеттик тилди өнүктүрүүнүн жана тил саясатын өркүндөтүүнүн улуттук Программасында" каралган иш-чараларга ылайык, алдын-ала аныктоо болуп саналат. Тест тапшыруу Мамлекеттик тил бөлүмү жана Кыргыз тили кафедрасынын кызматкерлери тарабынан иштелип чыккан Жобонун негизинде жүргүзүлдү. Тесттин материалдары, талаптары, шарттары Кыргызтесттин талаптарына ылайык түзүлдү.

Бир жума ичинде жүргүзүлгөн бул тестке университеттин эмгек жамааты өтө активдүүлүк менен катышышты, тактап айтканда, КМТУдагы башкы ЖОЖ боюнча бардыгы 511 окутуучулар жана кызматкерлер тест тапшырышты.

"Заманбап жашоодогу көп тилдүүлүк"

Политехникалык колледжде тегерек стол уюштурулду (21.02.18-ж.). Тегерек столдун эң негизги коногу кара сөз чебери, акын, котормочу, РухЭш сайтынын негиздөөчүсү Олжобай Шакир агайыбызга студенттер кызыккан суроолорун беришип, азыркы кыргыз тилинин абалы тууралуу кенен маалымат алышты.

Тегерек столдун экинчи бөлүгүндө Олжобай Шакир агайыбыздын чыгармачылыгы менен таанышуу максатында колледждин студенттери даярдаган адабий көркөм окуулар менен коштолду. Тегерек столдун соңунда улуттар аралык достук бийи бийленип, КМТУнун Политехникалык колледжинин директору Н.К.Турусбекова жыйынтыктады.

Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана тил саясатын өркүндөтүү программасынын алкагында университетте Мамлекеттик тил бөлүмүнүн астында студенттик «Зачетка» гезити кыргыз тилинде чыгып турат.

